

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/44071>

Please be advised that this information was generated on 2019-12-10 and may be subject to change.

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

This full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

[<http://hdl.handle.net/2066/44070>]

Please be advised that this information was generated on 2013-01-28 and may be subject to change.

Minister Donner komt naar u toe dit voorjaar

Carla van Baalen – 03/05/07, 00:00

Minister Donner hield onlangs in zijn Thorbeckelezing een warm pleidooi voor de handhaving van ons huidige politieke bestel. De representatieve democratie is geen zwakke afspiegeling van de 'ware' democratie waarbij burgers zoveel mogelijk inspraak hebben, maar is een volwaardige regeringsvorm. Al te gemakkelijk oordeelt men dat meer invloed van burgers automatisch ook een betere democratie oplevert.

Maar zo is het niet, aldus Donner. Want bij uitstek de representatieve democratie creëert onder de burgers draagvlak voor overheidsbesluiten. Dat komt omdat in een vertegenwoordigende democratie enerzijds de besluiten inhoudelijk van goede kwaliteit zijn (professionele politici staan daarvoor garant) en anderzijds omdat deze besluiten procedureel op de juiste wijze tot stand komen (openbaarheid en inspraak zijn gewaarborgd).

Van de kloof die bestaat tussen burgers en politici ligt Donner niet wakker. Het is niet meer dan het gevolg van een heilzame arbeidsverdeling: politici doen het bestuurlijke en vertegenwoordigende werk; burgers houden zich daar verre van en richten zich op eigen bezigheden. De laatste vertrouwen er daarbij op dat de eersten – daartoe door hen verkozen – hun werk naar behoren verrichten. Burgers zouden ook niet anders willen. Zelfs de politiek geïnteresseerden onder hen zitten er niet op te wachten zich in hun vrije tijd met de taaie complexiteit van het openbaar bestuur bezig te houden. De kloof tussen burger en politicus is, aldus Donner, niet alleen onvermijdelijk maar ook gezond.

Uiteraard verhoudt deze visie van de weldadige status quo van ons politieke bestel zich moeilijk met allerlei staatsrechtelijke vernieuwingsvoorstellen. Zo wijst Donner op de schaduwzijden van één daarvan: de rechtstreekse verkiezing van ambtsdragers. Wanneer bijvoorbeeld de minister-president direct zou worden gekozen, dan zou deze beschikken over een eigen kiezersmandaat. Nu is dat nog het exclusieve bezit van de volksvertegenwoordiging. Dat nieuwe feit zou er onherroepelijk toe leiden dat premier en volksvertegenwoordiging tegenover elkaar zouden komen te staan en niet langer zouden samenwerken op basis van een vertrouwensrelatie zoals nu. Het parlement zou hierdoor aan invloed inboeten. Een ongewenste situatie, aldus Donner, want in een gezonde representatieve democratie functioneren regering en parlement in elkaars verlengde 'in het belang van draagvlak van de politieke besluitvorming'.

Donner is sinds eind februari minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het kabinet-Balkenende IV. Het kabinet heeft gekozen voor een opmerkelijke vernieuwing. Het gebruikt de eerste honderd dagen voor het verwerven van 'een breed draagvlak voor het te voeren beleid'. Het kabinet doet dat echter niet door in debat te gaan met de volksvertegenwoordiging maar door rechtstreeks met het volk te gaan praten: 'met burgers, maatschappelijke organisaties en medeoverheden'. Dit alles vanuit de overtuiging, zo staat er klip en klaar in het coalitieakkoord, dat 'beleid dat in dialoog tot stand komt, tot grotere betrokkenheid leidt.' Deze tijdens de kabinetsformatie bedachte nieuwlichterij moet Donner wel een doorn in het oog zijn. Omfloerst verwijst hij ernaar in zijn lezing: 'Directe betrokkenheid en instemming van burgers versterkt mogelijk (sic) de instemming' – om daaraan direct toe te voegen: 'maar beantwoordt minder aan de effectiviteit, coherentie en consistentie van de besluitvorming.' Mocht Donner u binnenkort komen vereren met een bezoek, in het kader van de

honderddaagse kabinetsrondreis, om met u te debatteren over zijn beleid, dan weet u dat meer dan frisse tegenzin zijn drijfveer niet kan zijn.

Elma Drayer is op vakantie.